

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Möte mellan Rättstolkarna och Domstolsverket 7 november 2018

Närvarande: Charlotte Driving, chefsjurist på Domstolsverket, Caroline Lundgren, jurist på Rättsenheten på Domstolsverket, samt Lotta Hellstrand, Mirjana Kotur Hallberg och Anna Lundberg från Rättstolkarna.

Charlotte Driving började med att informera om de pågående projekt som Domstolsverket just nu arbetar med gällande tolkfrågor.

Det är två projekt på gång, båda ska vara slutförda 30 april 2019. Det första projektet fokuserar på förbättring av tolkanvändningsprocessen och kommer att titta på hela kedjan – från beställning av tolk till betalning. Det är bland annat otydliga regler för ersättning till tolk, och beställning fungerar olika på olika domstolar. Här tog RT upp att e-utbildningen som vi var med om att producera samt Domstolsverkets riktlinjer för tolkanvändning i domstol redan tar upp mycket av det som är relevant och det skulle fungera mycket bättre ute på domstolarna om enskilda handläggare och domare känner till det som ingår i dessa viktiga dokument. Vi tryckte mycket på att vi tycker att e-utbildningen skulle vara obligatorisk, något som Elaine Wikman, som utarbetade den, önskade. Vi tog också upp frågan om att tolkens personuppgifter som adress, personnummer och annat inte bör finnas med i offentligt material. Enligt Charlotte Driving finns ingen anledning att ange det, så det verkar snarare vara enskilda handläggare som felaktigt tror att det ska vara med.

Alla domstolar har fått svara på en enkät om hur de hanterar tolkfrågor. Projektet ska bland annat utmytna i en analys av nuläget och förslag till regelverk om ersättning till tolk.

Det andra projektet handlar om att utveckla tolksamordnarrollen i domstol och leds av Joakim Westerlund som var den som ledde projektgruppen som utvecklade riktlinjerna. Här handlar det mer om ett erfarenhetsutbyte mellan domstolarna men också om vilket stöd som Domstolsverket kan erbjuda till tolksamordnarna vid respektive domstol.

Vidare har DV ombetts av HD att yttra sig i ärendet som gäller om en tolk ska få ersättning för förberedelsearbete i domstol. Deadline för yttrandet är 15 november. Vi framförde att vår åsikt är tydlig i vår skrivelse till HD och också i de skrivelser som vi tidigare tillställt Domstolsverket.

Det första från Rättstolkarnas agenda som vi diskuterade var tolkars arbetsmiljö vid domstolarna. Där hade Rättstolkarna ställt frågan om det finns någon som är övergripande ansvarig från Domstolsverkets sida. Det finns det egentligen inte, men däremot finns det möjlighet till dialog och utbyte med HR-avdelningen. Det är domstolschefen vid varje domstol som ytterst har ansvar för tolkarnas arbetsmiljö vid just den domstolen.

Vi nämnde tre konkreta exempel där tolkars arbetsmiljö kan förbättras. Det gällde personsäkerhet, psykosocial arbetsmiljö samt risk för arbetsskador, då främst hörselskador, med för högt ljud i hörsnäckorna. I det senare fallet borde det exv. gå att införa ett decibelskydd, vilket skulle skydda inte bara tolkar utan alla i rättssalen som lyssnar i hörsnäcka.

En ny version av Domstolsverkets riktlinjer för användning av tolk vid domstol kommer när projekten är klara, vilket nog innebär tidigast i maj. Vi överlämnade den tryckta versionen av vår egen engelska översättning till Charlotte Driving och förklarade hur populär den har varit på de internationella konferenser där vi haft den med oss.

Kontaktuppgifterna som var fel från början är rättade i den nätversion som ligger uppe nu.

Gällande den tekniska utbyggnaden av tolkteknik vid domstolarna kom vi överens om att Rättstolkarna i första hand ska vara i kontakt med Johan Allthin som är Teknisk chef över fastighetsavdelningen vid Domstolsverket. Vi har en bra kommunikation med honom sedan tidigare och kan säkert fördjupa den dialogen. Vi har fått statistik över vilka domstolar som har tillgång till den nya tekniken med simultantolkning på distans och kommer att informera medlemmarna om dessa. Vi kommer även att

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

uppmuntra tolkar som tillfrågas om telefontolkningar vid domstolar där det nya systemet är installerat att kontakta domstolen och/eller förmedlingen och föreslå att tolkningen görs med det nya systemet. Vi fick höra att många domstolar tvekar att boka tolk på länk eftersom de inte tycker att det fungerar tillräckligt bra. Det är upp till oss som rättstolkar att se till att detta system kommer i bruk. Det är ett system som är som ett stridsplan och då får vi se till att domstolarna anlitar stridspiloterna.

RT tog upp en del om ekonomiska frågor och mycket av det kommer att ingå i de projekt som nu pågår. Vi kommer att hålla löpande kontakt och framföra våra åsikter. Mycket är dessutom redan inlämnat skriftligt till Domstolsverket, så de kommer att ta med sig detta. Frågan om semesterersättning lyftes också. Vi är av den uppfattningen att även arvodestagare/uppdragstagare är berättigade till semesterersättning och om det är så borde denna särredovisas av domstolsverket av många skäl. Dock saknar vi tillräckligt med information och får titta närmare på frågan.

Handläggning av mål

Kan Domstolsverket rekommendera direktförordning av tolk i avtalslöst läge? Svaret blir att man redan nu informerar om detta på intranätet. Dock görs inga rekommendationer.

RT påpekade också att det vore bra om tolkens kompetensnivå förs till protokollet i början av förhandlingen. Detta för att medvetandegöra att det finns olika nivåer och för att få de som arbetar vid domstolen att lägga märke till kvalitetsskillnader beroende på tolkens kompetens.

Rättshjälp och taxor kommer att genomgå en stor omdaning under 2019 eller senast under 2020. RT undrar om det går att få in fler rättsfall om exv. ersättning vid förberedelse i dokumentet.

Domstolsverket frågar sig om det verkligen ska vara en samling av rättsfall, eller om man ska hänvisa till existerande lagar. RT vill gärna medverka under översynen under nästa år.

RT tar också upp frågan om förhöjt arvode för tolkar som är rättstolk i ett språk, men även tolkar i ett annat språk. Ska de då kunna få förhöjt arvode om det inte går att bli auktoriserad/bli rättstolk i deras andra tolkspråk? RT framför att vi tycker att det borde vara möjligt.

- Slutligen lyfter RT frågan om samarbete mellan Domstolsverket och Kammarkollegiet när det gäller tolkfrågor. Det samarbete som nu finns är att Domstolsverket har en ledamot i Kammarkollegiets rådgivande nämnd. Dessutom har Verket varit med i arbetet med den kommande Tolkportalen för beställning av tolk samt i arbetet med den nu överklagade upphandlingen av tolkförmedlingstjänster. Det står dock klart att de båda myndigheterna skulle behöva mer kunskapsutbyte.